

আর্থসামাজিক জীবন আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্তুতি
যোৰহাট জিলাৰ তিতাবাৰ খণ্ডৰ নিৰ্বাচিত
গাঁওসমূহৰ
এক প্ৰকল্পভিত্তিক অধ্যয়ন

(A STUDY ON THE SOCIO ECONOMIC LIFE AND
EDUCATIONAL
STATUS OF THE SELECTED VILLAGES OF TITABAR
BLOCK UNDER JORHAT DISTRICT)

A Project report submitted to the Department of Education,
Nanda Nath Saikia College for the partial fulfillment of B.A. 6th
Semester(Core) in Education

SUBMITTED BY

Name : ANTARA SAIKIA
Registration No: S1921545
Roll No: 30810070

Under the Guidance of

HIMAKSHI BORA
Assistant Professor
Department of Education

DEPARTMENT OF EDUCATION
NANDA NATH SAIKIA COLLEGE, TITABAR
YEAR-2022

CERTIFICATE

DEPARTMENT OF EDUCATION
NANDA NATH SAIKIA COLLEGE
TITABAR

This is to certify that the Project Report entitled "**A Study on the Socio Economic Life and Educational Status of the Selected Villages of Titabar Block under Jorhat District**" is prepared by Sri/Miss Antara Saikia, Roll Number : 30810070 and Registration Number S1921545 of BA 6th Semester (Core) in Education of the year 2022.

Himakshi Barca
Supervisor

Department of Education
Nanda Nath Saikia College

Dr. Bisakha Dey HoD
Department of Education
Nanda Nath Saikia College
Head of the Department

Department of Education
Nanda Nath Saikia College

কৃতজ্ঞতা স্বীকার

প্রতিবেদনখন সম্পূর্ণরূপে প্রস্তুত কর্তৃতে বিভিন্ন পক্ষ তথা উৎসব পরা সহায় সহযোগিতা লাভ করিছিলো । প্রথমতে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° লিটুল বৰুৱা ক ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ বাবে অনুমতি বিচৰাত তেওঁৰ অনুমতি প্ৰদানৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো ।

বিশেষ ভাৰে শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগৰ মূৰবী অধ্যাপিকা ড° বিশাখা দেৱী দাস বাইদেউলৈ অশেষ ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো । তেওঁৰ অবিহনে এই ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন সম্পূর্ণ কৰাতো অসম্ভৱ আছিল । তেখেতে আগবঢ়োৱা বহুমূলীয়া পৰামৰ্শ আৰু নিৰ্দেশনাই আমাক উৎসাহ যোগাইছিল । তেওঁলোকৰ উপৰিয়ো শিক্ষাতত্ত্ব অধ্যাপিকা মনীমা শহীকীয়া বাইদেউ আৰু হিমাঙ্গী বৰা বাইদেউৰে বিশেষ ভাৰে এই অধ্যয়নত সহায় আৰু উৎদাহ যোগাইছিল । গতিকে তেওঁলোককো কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো ।

ইয়াৰোপৰি তিনিখন গাওঁ কমে এলেঙ্গী, টেকেলা গাওঁ, আৰু বিৰিণাশায়েক গাওঁৰ সমূহ বাসিন্দালৈ ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নত উপযুক্ত সহায় সহ-যোগিতাৰ বাবে তেওঁলোকক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো ।

অধ্যাত্মী ঘণ্টা পঠনীয়া
অন্তৰা শহীকীয়া

মাতক মষ্ট মান্মাধিক

আর্থসামাজিক জীবন আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি
যোৰহাট জিলাৰ তিতাবৰ খণ্ডৰ নিৰ্বাচিত গাৰঁৰ লোকসকলৰ
আৰ্থ -সামাজিক জীবন আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি সম্পর্কে এক
প্ৰকল্প ভিত্তিক অধ্যয়ন

**(A Study on the Socio- Economic Life and Educational; Status of
the People of the Selected Village's of Titabar Block under Jorhat
District)**

**Submitted by : Antara Saikia
BA 6th Semester
Roll No. : 222**

**Department of Education
Nanda Nath Saikia College**

কৃতজ্ঞতা স্বীকার

প্রতিবেদনখন সম্পূর্ণরূপে প্রস্তুত করোঁতে বিভিন্ন পক্ষ তথা উৎসর পৰা সহায় সহযোগিতা লাভ কৰিছিলো । প্রথমতে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° লিটুল বৰুৱা চাৰ ক ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ বাবে অনুমতি বিচৰাত তেওঁৰ অনুমতি প্ৰদানৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো ।

বিশেষ ভাৰে শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগৰ মুৰুঙ্গী অধ্যাপিকা ড° বিশাখা দেৱী দাস বাইদেউলৈ অশেষ ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো । তেওঁৰ অৱিহনে এই ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন সম্পূর্ণ কৰাতো অসম্ভৱ আছিল । তেখেতে আগবঢ়াৱা বহুমূলীয়া পৰামৰ্শ আৰু নিৰ্দেশনাই আমাৰ উৎসাহ যোগাইছিল । তেওঁলোকৰ উপৰিয়ো শিক্ষাতত্ত্ব অধ্যাপিকা মনীষা শইকীয়া বাইদেউ আৰু সীমাঙ্কি বৰা বাইদেউৰে বিশেষ ভাৰে এই অধ্যয়নত সহায় আৰু উৎদাহ যোগাইছিল । গতিকে তেওঁলোককো কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো ।

ইয়াৰোপিৰি তিনিখন গাওঁ ক্ৰমে এলেঙ্গী , টেকেলা গাওঁ , আৰু বিৰিগাশায়েক গাওঁৰ সমূহ বাসিন্দালৈ ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নত উপযুক্ত সহায় সহযোগিতাৰ বাবে তেওঁলোকক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো ।

পাতনি

সাম্প्रতিক সময়ত সমাজ জীরনত তথা শৈক্ষিক দিশত বিজ্ঞান প্রযুক্তি বিদ্যার প্রভাব বাকুকৈয়ে পরিছে । যার জরিয়তে সমাজৰ অর্থনৈতিক আৰু শৈক্ষিক দিশটো যথেষ্ট সবল হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে । গতিকে এনে ক্ষেত্ৰত প্ৰতিখন সমাজত প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ কেনে প্ৰভাব পৰিছে , কিমান দূৰ বিকাশ সন্তোষৰ হৈছে তাক জনাটো অত্য জৰুৰী ।

কোনো এটা বিষয় অধ্যয়ন কৰিবলৈ যোৱাৰ আগতে সেই বিষয়টোৰ সম্পর্কে আমাৰ সম্যক জ্ঞান থকাটো আৱশ্যক । সেই দৰে আমাৰ অধ্যয়নৰ বিষয়টো সম্পৰ্কযুক্ত অৰ্থাৎ আৰ্থসামাজিক জীৱন আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি সম্পর্কে জানি লোৱাটো আৱশ্যকীয় ।

এই অধ্যয়নত আমি আৰ্থসামাজিক জীৱন আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্থিতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিম । ইয়াত ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ বাবে তিতাৰৰ মহকুমাৰ অন্তগত এলেণ্ডি , টেকেলা গাওঁ আৰু বিৰিগাশায়েক গাওঁ এই তিনিখন গাওঁ নিৰ্বাচন কৰি লোৱা হৈছে । গতিকে এই গাওঁ তিনিখনৰ আৰ্থসামাজিক জীৱন আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি সম্পর্কে আলোচনা কৰিম ।

সূচীপত্র

ক্রমিক নং	বিষয়	পৃষ্ঠা
১.০	আবস্থণি	
১.১	আর্থ- সামাজিক জীবন	
১.২	শৈক্ষিক প্রস্তুতি	
১.৩	অধ্যায়নৰ ক্ষেত্ৰ	
১.৪	অধ্যায়নৰ তাৎপৰ্য	
১.৫	অধ্যায়নৰ উদ্দেশ্য	
১.৬	অধ্যায়নৰ পৰিসৰৰ সীমাবদ্ধতা	
২.০	প্ৰণালীতত্ত্ব	
২.১	আবস্থণি	
২.২	জনসংখ্যা	
২.৩	নমুনা নিৰ্বাচন	
২.৪	তথ্যৰ উৎস	
২.৫	নমুনা সংগ্ৰহৰ পদ্ধতি	
২.৬	নমুনা সংগ্ৰহৰ আহিলা	
২.৭	তথ্য বিশ্লেষণ	
৩.০	উদ্দেশ্য ভিত্তিক তথ্য বিশ্লেষণ	
৩.১	ধৰ্ম	
৩.২	পৰিয়াল	

প্রথম অধ্যায়

যোরহাট জিলাৰ তিতাৰৰ খণ্ডৰ নিৰ্বাচিত গাৰঁৰ লোকসকলৰ আৰ্থ-সামাজিক জীৱন আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি সম্পর্কে এক প্ৰকল্প ভিত্তিক অধ্যয়ন।

১.০০ আৰম্ভণি (INTRODUCTION):

মানুহ সামাজিক প্ৰাণী। মানুহ সমাজ পাতি বসবাস কৰে। সাম্প্ৰতিক সময়ত সমাজত বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ প্ৰভাৱ পৰাৰ ফলত সমাজৰ অৰ্থনৈতিক আৰু শৈক্ষিক দিশটোয়ে বিকাশৰ দিশে অগ্ৰগতি কৰিছে। এটা মানৱ জাতিৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত আৰ্থ-সামাজিক আৰু শৈক্ষিক দিশটোৱে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছে। ব্যক্তি এজনৰ আৰ্থ-সামাজিক দিশ আৰু শৈক্ষিক দিশ একেটা বৃত্তিৰ লগত জড়িত। ব্যক্তিজনৰ অৰ্থনৈতিক দিশটোৱে সমাজখনৰ বিকাশ আৰু শিক্ষাৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত ঘৰেষণা সহায় কৰে।

এখন সমাজ হৈছে বিভিন্ন মানুহৰ সমষ্টি। ব্যক্তিৰ অবিহনে সমাজ এখন গঢ় লৈ ডঠিব নোৱাৰৈ। ব্যক্তিয়ে সমাজত জীৱন নিৰ্বাহ কৰিবলৈ অৰ্থনৈতিক আৰু শৈক্ষিক দুয়োটা দিশৰে প্ৰয়োজন হয়। যিহেতু মানুহৰ মৌলিক প্ৰয়োজনৰ কাৰণে আৰ্থৰ প্ৰয়োজন হয়, ঠিক সেইদৰে, জ্ঞান অৰ্জন কৰিবৰ বাবে শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন হয়। এখন সমাজৰ উন্নতিৰ কাৰণে অৰ্থনৈতিক আৰু শৈক্ষিক দিশটো সৰল হৰলাগিব।

শিক্ষাই অৰ্থনৈতিক জীৱনত আগুৱাই যাবলৈ ব্যক্তিক উৎপাদনক্ষম কৰি তোলাৰ লগতে সুন্দৰ জীৱন-যাপনতো সহায় কৰে। শৈক্ষিক স্থিতিয়ে শিক্ষা জীৱনৰ বিভিন্ন দিশ সমূহ অধ্যয়ন কৰাৰ ওপৰিও উপযুক্ত ব্যক্তিত্ব গঢ়ি তোলাত সহায় কৰে।

১.০১ আর্থ সামাজিক জীবন :

যেতিয়া এজন ব্যক্তির মৌলিক প্রয়োজন সমূহ যেনে – উপার্জন , শিক্ষা আৰু জীৱিকা ।
এই তিনিটা মৌলিক প্রয়োজনে এটা পৰিয়ালৰ অৰ্থনৈতিক দিশটো সৰল কৰি সমাজত
খাপ- খোৱাকৈ প্ৰতিষ্ঠিত কৰে । তাকে সামাজিক জীবন বুলি কোৱা হয় ।

দেশ অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক অৱস্থাক উন্নয়নৰ লগত অৰ্থ – সামাজিক জীবন
সম্পর্কিত । ই এজন ব্যক্তিৰ কৰ্মৰ এক অৰ্থনৈতিক আৰু সমাজতাত্ত্বিক পৰিমাণকে
বুজায় ।

১.০২ শৈক্ষিক প্ৰস্তুতি :

শিক্ষা হৈছে এক জীবন যোৰা আৰু অবিৰত প্ৰক্ৰিয়া । শিক্ষাই ব্যক্তিৰ সৰ্বতোমুখী
বিকাশ সাধন কৰি আচৰণৰ পৰিৱৰ্তন সাধন কৰে । এখন সমাজৰ উন্নয়নত শিক্ষাৰ গুৰুত্ব
অপৰিসীম ।

কোনো এটা অঞ্চলৰ লোকসকলৰ মাজত থকা শিক্ষিত হাৰকে শৈক্ষিক প্ৰস্তুতি বুলি কোৱা হয় ।

অঞ্চল টোৰ শৈক্ষিক প্ৰস্তুতিৰ সম্পর্কে জানিবলৈ হলে অঞ্চলটোত থকা শিক্ষানুষ্ঠান ৰ
সংখ্যা , শিক্ষানুষ্ঠানত থকা শৈক্ষিক সা-সুবিধা , অঞ্চলটোৰ শিক্ষিত আৰু নিৰক্ষতাৰ হাৰ
কিমান , চাকৰিয়াল আৰু ব্যৱসায়ীৰ সংখ্যা কিমান আদিবোৰৰ বিষয়ে জানিবলাগিব ।

১.০৩ অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰঃ

যোৰহাট জিলাৰ অন্তর্গত তিতাবৰ মহকুমা হৈছে এনে এখন ঠাই যত বিভিন্ন জাতি- জনজাতি আৰু জনগোষ্ঠীৰ লোক বাস কৰে। যোৰহাট নগৰৰ পৰা প্ৰায় ২০ কিঃমিঃ দূৰত্বত তিতাবৰ খন অৱস্থিত। এই তিতাবৰ বুকৰ পূৰে শিৰসাগৰ, পশ্চিমে গোলাঘাট জিলা, উত্তৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী আৰু পশ্চিমে নাগালেণ্ড অৱস্থিত। ইয়াৰ মুঠ মাটি-কালি ৬৩২.৮৯ বৰ্গকিঃমিঃ।

ইয়াৰ প্ৰায় সংখ্যক লোক স্বাক্ষৰ। ইয়াৰে ৮০.৫ পুৰুষ আৰু ৭৭ মহিলা শিক্ষিত।

যোৰহাট জিলাৰ তিতাবৰৰ মুঠ জনসংখ্যা প্ৰায় ৫৮৬১২৮ জন। তিতাবৰৰ ভৌগোলিক অৱস্থান হৈছে ৯০.১১ পূৰ দ্রাঘিমাংশ আৰু ২৬.৫৫ উত্তৰ অক্ষাংশ। ই সমুদ্ৰ পৰ্য পৰা প্ৰায় ৯০ মিটাৰ উচ্চতাত আছে।

আৰ্থ সামাজিক আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্থিতিৰ ক্ষেত্ৰত সাধাৰণ জাতিৰ লোক সকলৰ ও পৰত তথ্য সংগ্ৰহ কৰিবৰ বাবে যোৰহাট জিলাৰ তিতাবৰ মহকুমাৰ তিনিখন গাঁওঁ বাছি লৈছিলো। উক্ত গাঁওঁ কেইখন হৈছে এলেঙ্গী, টেকেলাগাঁও আৰু বিৰিনাশায়েক। এই তিনিখন গাঁৰতে প্ৰতেকজন মানুহৰ মাজত মিলা- প্ৰীতি আৰু সংস্কৃতি ৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত এক আগ্ৰহী মনোভাৱ দেখিবলৈ পোৱা যায়।

১.০৪ অধ্যয়নৰ তাৎপর্যঃ

কোনো এটা অঞ্চলৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰিবলৈ যাওঁতে সেই অঞ্চলটোৰ বিষয়ে
ক্ষুদ্রতম জ্ঞান থকাটো নিত্যান্তই প্ৰয়োজন। অধ্যয়নৰ তাৎপর্য সম্পর্কে আলোচনা কৰা
হল

- (১) অঞ্চলটোৰ বিষয়ে বুজি পোৱা : পৰীক্ষক জনে অঞ্চলটোৰ আৰ্থ সামাজিক
ব্যৱস্থা আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি সম্পর্কে অ জানিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত
পৰিক্ষকজনক অধ্যয়ন কৰিবলৈ লোৱা অঞ্চলটোৰ ভৌগোলিক উপাদান আৰু
শৈক্ষিক উপাদানে বিশেষ ভাৱে সহায় কৰিব।
- (২) অঞ্চলটোৰ শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি উন্নয়ণ : অঞ্চলটোৰ শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি উন্নত
কৰাৰ লগতে অঞ্চলটোৰ শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া সমস্যা সমূহৰ সমাধানত
অধ্যয়নটোৱে বিশেষ ভাৱে সহায় কৰিব।
- (৩) আৰ্থ সামাজিক দিশৰ বিকাশ : শিক্ষাৰ জৰিয়তে ব্যক্তিৰ অৰ্থ সামাজিক দিশৰ
বিকাশ সাধন কৰে। কোনো এটা অঞ্চলৰ অৰ্থনৈতিক দিশত দেখা দিয়া সমস্যা
সমূহ বিচাৰি উলিওৱা আৰু সমাধান কৰাত অধ্যয়নটোৱে বিশেষ ভাৱে সহায়
কৰিব।

১.০৫ অধ্যয়নৰ উদ্দেশ্য :

- (১) তিতাবৰ খণ্ডৰ নিৰাচিত গাঁওসমূহৰ আৰ্থসামাজিক পটভূমি বিষয়ে অধ্যয়ন কৰা ।
- (২) নিৰাচিত গাঁও সমূহৰ শৈক্ষিক প্ৰস্তুতিসম্পর্কে অনুসন্ধান কৰা ।
- (৩) নিৰাচিত গাঁওৰ পাৰিপাষ্ঠিক আৰু সামাজিক জীৱন সম্পর্কে আলোচনা কৰা ।
- (৪)) নিৰাচিত গাঁও সমূহৰ অথনৈতিক স্থিতি সম্পর্কে অনুসন্ধান কৰা ।

১.০৬ অধ্যয়নৰ পৰিসৰৰ সীমাবদ্ধতা :

উক্ত অধ্যয়নটো যোৰহাট জিলাৰ তিতাবৰ মহকুমাৰ নিৰাচিত তিনি খন গাঁও ক্রমে
এলেক্ট্ৰো, টেকালাগাঁও আৰু বিৰিনাশায়েককতে সীমাবদ্ধ কৰা হৈছে ।

ବିତୀଯ ଅଧ୍ୟାୟ

২.০০ প্রণালীতত্ত্ব (METHODOLOGY):

২.০১ আবস্থনি (INTRODUCTION): এই ক্ষেত্রভিত্তিক অধ্যয়নটোর আরিফ্কারৰ ক্ষেত্রত অধ্যয়নটোত লাভ কৰা তথ্য সমূহৰ বিশ্লেষণ প্রক্ৰিয়া বৰ্ণনামূলক পদ্ধতিৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত এই ক্ষেত্রভিত্তিক অধ্যয়নটো আরিফ্কার মূলক আৰু বৰ্ণনামূলক ।

ইয়াত অনুসন্ধানকাৰীয়ে বৰ্ণনামূলক পদ্ধতিৰ যোগেদি যোৰহাট জিলাৰ অন্তর্গত তিতাৰৰ মহকুমাৰ টেকেলাগাঁও, এলেঙ্গী, আৰু বিৰিগাশায়েক গাঁওৰ লোকসকলৰ বিষয়ে আৰ্থসামাজিক জীৱন আৰু শৈক্ষিক প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰিছে ।

২.০২ জনসংখ্যা(POPULATION): গৱেষণাৰ বাবে ক্ষেত্ৰ নিৰীক্ষণ, জৰীপ কাৰ্য আৰু তথ্য কৰ পৰা আহৰণ কৰা হৈছে বা কিমানখিনি জনসংখ্যা সামৰি লৈছে সেইটো প্ৰতিটো অধ্যয়ণত স্পষ্ট কৰাটো প্ৰয়োজন । উক্ত অধ্যয়নটোৰ মুঠ জনসংখ্যা এখন গাঁওৰ ১০ ঘৰকৈ পৰিয়াল । তিনিখন গাঁওৰ মুঠ ৩০ ঘৰ পৰিয়াল ।

২.০৩ নমুনা নিৰ্বাচন (SAMPLE SELECT): নমুনা নিৰ্বাচন হৈছে প্ৰকল্প অধ্যয়নৰ এক উল্লেখযোগ্য পৰ্যায় । এখন গাঁওৰ সকলো লোকৰ তথ্য সংগ্ৰহ কৰাটো সন্তুষ্ট নহয় । যাৰ বাবে তিনিখন গাঁওৰ প্ৰত্যেক খনৰ পৰা ১০ ঘৰকৈ পৰিয়াল নিৰ্বাচন কৰি তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হৈছে । গতিকে উক্ত অধ্যয়নটোৰ বাবে মুঠ নমুনা হৈছে ৩০ ঘৰ ।

২.০৪ তথ্যৰ উৎস(DATA SOURCE): উক্ত অধ্যয়নটোত দুই প্ৰকাৰৰ তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল যেনে –

১. প্রাথমিক উৎস

২. দ্বিতীয়ক উৎস

১. প্রাথমিক উৎস : প্রাথমিক উৎস হৈছে পোন প্রথমবাবৰ বাবে আহৰণ কৰা তথ্য । ইয়াত অনুসন্ধানকাৰীয়ে এলেঙ্গি , টেকেলাগাঁও আৰু বিৰিগাশায়েক গাঁওৰ ব্যক্তিসকলৰ সাক্ষাৎকাৰ আৰু প্ৰশ্নসূচী পদ্ধতিৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ লাগতিয়াল তথ্য সংগ্ৰহ কৰান হয় ।

২. দ্বিতীয়ক উৎস : ইতিমধ্যে যিবিলাক তথ্য লিপিবদ্ধ কৰি বখা হৈছে তেনেবোৰ তথ্য হল দ্বিতীয়ক উৎস । ইয়াৰ বাবে বিভিন্ন কিতাপ , মেপ, ইন্টাৰনেটৰ জৰিয়তে তথ্যবোৰ সংগ্ৰহ কৰা হৈছে ।

২.০৫ নমুনা সংগ্ৰহৰ পদ্ধতি (SAMPLE COLLECTION METHOD): ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ বাবে সাদচিক নমুনা পদ্ধতিৰে নমুনা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে । এই নমুনা পদ্ধতিৰ অনুসৰি প্ৰতেকখন গাওঁৰ ১০ ঘৰৰ নমুনা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল আৰু ইয়াৰ প্ৰতি ২ ঘৰৰ ভিতৰত যিকোনো এঘৰৰ পৰা তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল ।

২.০৬ : তথ্য সংগ্ৰহৰ আহিলা : তথ্য সংগ্ৰহৰ বাবে দুই ধৰণৰ আহিলা প্ৰয়োগ কৰা হৈছিল ।
যেনে-

(১) সাক্ষ্যাংকাৰ সূচী : তথ্য সংগ্ৰহৰ কাৰণে মুঠ ৩৩ টা প্ৰশ্নৰ সাক্ষ্যাংকাৰ সূচী প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল ।

(২) সাক্ষ্যাংকাৰীৰ নিৰ্দেশনা : ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ বাবে তথ্য সংগ্ৰহৰ আহিলা ছিচাপে বিভিন্নজনৰ পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ সহায় লোৱা হৈছিল ।

২.০৭ তথ্য বিশ্লেষণঃ তথ্য বিশ্লেষণ ক্ষেত্র অধ্যয়নৰ এক গুরুত্বপূর্ণ পর্যায় । তথ্য সমূহ সংগ্রহৰ পাছত সংগৃহীত তথ্যবোৰ বিশ্লেষণৰ জৰিয়তে বৰ্ণনা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছিল । তথ্য সমূহ পদ্ধতিগতভাৱে বিশ্লেষণ কৰা হৈছে আৰু এই বিশ্লেষণ কৰিবৰ বাবে তথ্যসমূহ-শ্ৰণীকৰণ আৰু তালিকা কৰণ কৰা হৈছে ।

সংগৃহীত তথ্য সমূহ এই প্ৰতিবেদনত যুক্তিযুক্তভাৱে উপস্থাপন কৰা হৈছে । ইয়াৰ কাৰণে অনুসন্ধানকাৰীয়ে অতি সাৰধান আৰু সূক্ষ্ম দৃষ্টিবৰ্গে সংগ্ৰহ কৰিছিল ।

তৃতীয় অধ্যায়

৩.০ উদ্দেশ্য ভিত্তিক তথ্য বিশ্লেষণ

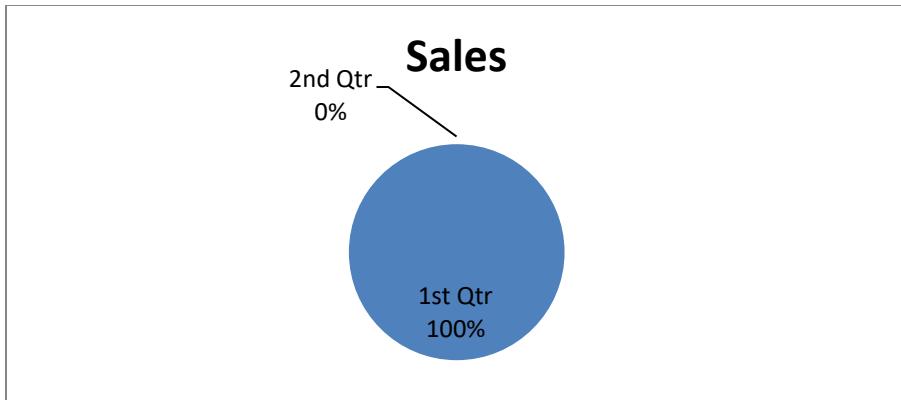
৩.১ ধর্ম (RELIGION);

ধর্ম হৈছে এনে এক ব্যবসহা যিটো ভাব ভংগীৰ যোগেদি একোটা সম্প্রদায়ৰ লোকক একত্ৰিত কৰি ৰাখিব পাৰি। এখন দেশত সাধাৰণতে বিভিন্ন ধৰ্মাবলম্বী লোক থাকে। আমাৰ দেশ ভাৰত বৰ্ষ এখন ধৰ্ম নিৰপেক্ষ দেশ। ইয়াত বিভিন্ন ধৰ্মৰ লোকে মিলা - প্ৰতিবে বাস কৰে। আমি তথ্য সংগ্ৰহ কৰিবলৈ যোৱা এলেক্ট্ৰোনিক বিৰিগাশায়েক, আৰু টেকেলা গাৰঁব সকলো লোকেই হিন্দু ধৰ্মাবলম্বী লোক। তলত এখন ধৰ্মৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হল -

ধৰ্ম তালিকা -১

ধৰ্ম	ধৰ্মাবলম্বীৰ লোক	শতকৰা
হিন্দু	৩০	১০০%
খ্রীষ্টান	০০	০০০%
মুঠ	৩০	১০০%

তলৰ পাই চিত্ৰৰ সহায়ত বৰ্ণনা কৰা হল-

তালিকার পৰা দেখা গল যে গাওঁ খনৰ অধিকাংশ লোকেই হিন্দু।

৩.২ পৰিয়াল (FAMILY) :

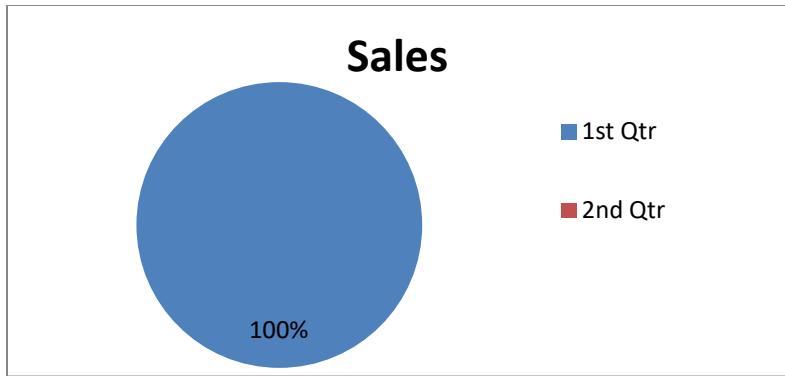
পৰিয়াল হৈছে সমাজৰ এটা গোট। সাধাৰণতে পিতৃ-মাতৃ আৰু তেওঁলোকৰ সন্তান সকলক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই পৰিয়াল গঠন হয়। যত নিজস্ব নীতি নিয়ম, আইন - কানুন, ডাঙৰৰ প্ৰতি সন্মান আৰুই ইজনে সিজনক সহায় কৰে। আৰু সকলোৱে মিলা প্ৰীতিৰে বসবাস কৰে। এই পৰিয়াল পদ্ধতি আমাৰ সমাজত দুই ধৰনৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়।

১/ একক পৰিয়াল

২/ যৌথ পৰিয়াল

প্ৰকল্প অধ্যয়নৰ বাবে নিৰ্বাচিত তিনিখন গাৰঁব একক আৰু যৌথ পৰিয়ালৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হল।

পৰিয়াল	সংখ্যা	শতকৰা
যৌথ	০০	০০
একক	৩০	৩০
মুঠ	৩০	১০০

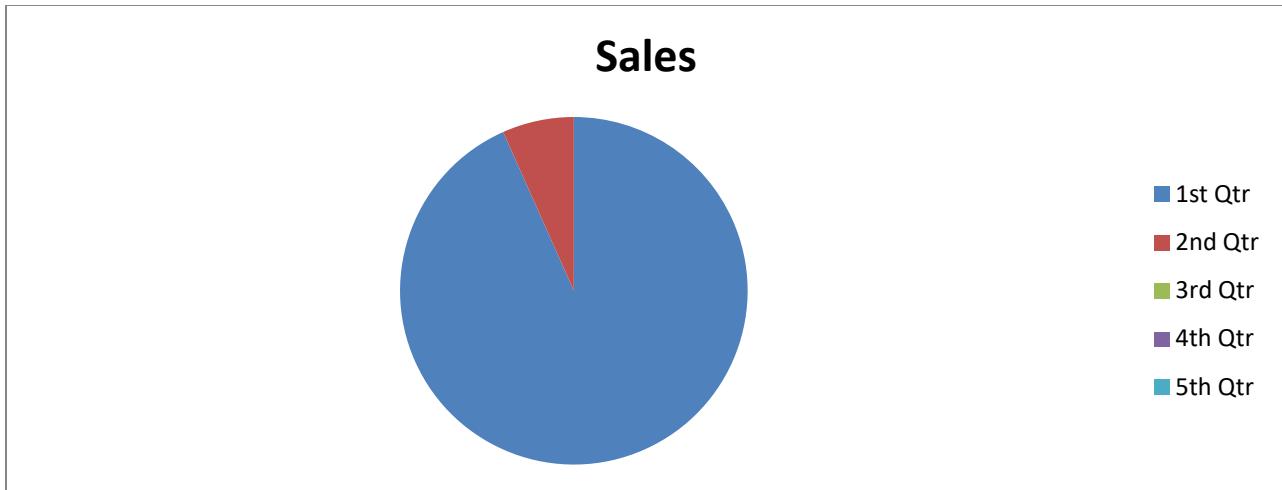
ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা দেখা গল যে গাঁও কেইখনৰ ঘোথ পৰিয়াল ০% আৰু একক পৰিয়াল ১০০%

৩.৩ সঞ্চয়ৰ ব্যৱস্থা (SAVINGS) :

সঞ্চয় হৈছে এনে এক ব্যৱস্থা যাৰ জৰিয়তে মানুহে উপার্জনৰ টকা সমূহ বিভিন্ন অনুষ্ঠানত জমা কৰিব পাৰে। গাঁও কেইখনৰ লোক সকলে বিভিন্ন প্ৰকাৰে নিজৰ উপার্জনৰ টকা সমূহ সঞ্চয় বাখো।

গাঁও কেইখনৰ লোক সকলৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ জমা ৰখা এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হল

সঞ্চয়	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	শতকৰা
বেংক	২৮	৯৮%
ডাকঘর	০২	২%
ব্যক্তিগত প্রতিষ্ঠান	০০	০০%
নগদ জমা	০০	০০%
অন্যান্য	০০	০০%
মুঠ	৩০	১০০%

ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা দেখা যায় গাঁওকেইখনে বেংকত সঞ্চয় কৰে ২৮%

৩.৪ পোহৰৰ উৎস (SOURCE OF LIGHT) :

যোৰহাট জিলাৰ অধিকাংশ গাঁৱত বিদ্যুত ব্যৱস্থা আছে। বিদ্যুৎৰ সুবিধা যি কোনো এটা অঞ্চলৰ বাবে অতি প্ৰযোজনীয় বৰ্তমান যুগত বিদ্যুৎৰ অবিহনে কাম কৰাটো সন্তুষ্ট নহয়। বিজ্ঞানৰ উন্নতিৰ ফলত প্ৰতিটো অঞ্চলত বিদ্যুৎৰ ব্যৱস্থা আছে। গাঁও কেইখনৰ পোহৰৰ উৎস ব্যৱহাৰৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হল –

পোহৰৰ উৎস	লোকসকলৰ সংখ্যা	শতকৰা
বিজুলী বাতি	৩০	১০০%
কেৰাচিন	০০	০০%
সৌৰশক্তি	০০	০০%
মুঠ	৩০	১০০%

তালিকা

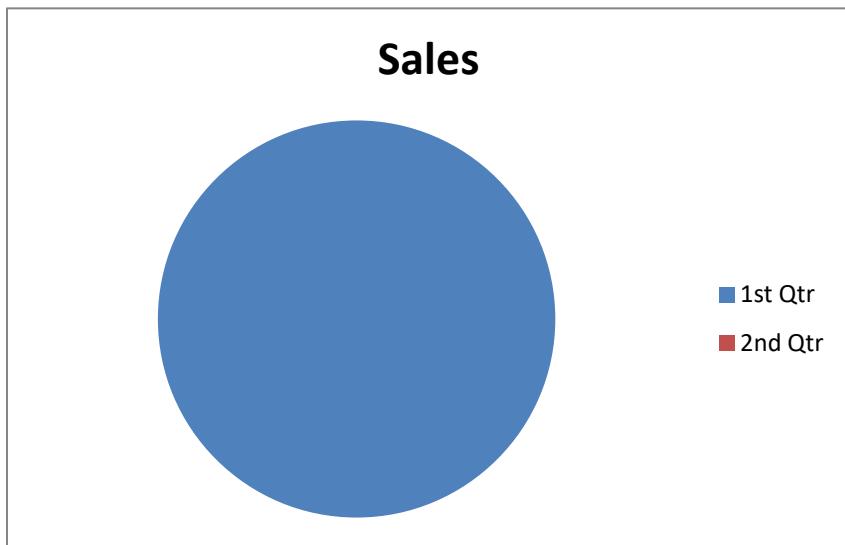
খনৰ

পাই

চিৰ

অংকন

হল-

উক্ত তালিকা খনৰ পৰা জানিব পৰি যে এই গাঁও কেইখনৰ সকলোৱে ঘৰত বিজুলী বাতিৰ
ব্যৱস্থা আছে।

৩.৫ বৃত্তি (OCCUPATION) :

বৃত্তি হল পৰিয়ালৰ আৰ্থিক দিশৰ উন্নয়নৰ এক উৎস। এই গাঁও কেইখনৰ লোক
সকলে আৰ্থিক আৰু সামাজিক আদি দিশৰ উন্নতিৰ বাবে বিভিন্ন কামত নিয়োজিত হৈছে।
তেওঁলোকে গাঁওখনৰ অৰ্থ সামাজিক আৰু শৈক্ষিক দিশৰ উন্নয়নৰ বাবে নিজকে শিক্ষিত
আৰু কৰ্মৰত কৰি তুলিবলৈ যঞ্চ কৰিছে।

গাঁওৰ বিভিন্ন বৃত্তিত নিয়োজিত হৈ থকা লোকসকলৰ শতকৰা হিচাপৰ এখন
তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হল।

বৃত্তিৰ তালিকা :

বৃত্তি	লোক সকলৰ সংখ্যা	শতকৰা
কৃষি	১৮	৬০%
পশুপালন	৩	১০%

চৰকাৰী	৬	২০%
বেচৰকাৰী	২	০.৭%
অন্যান্য	১	০.৩%
মুঠ	৩০	১০০ %

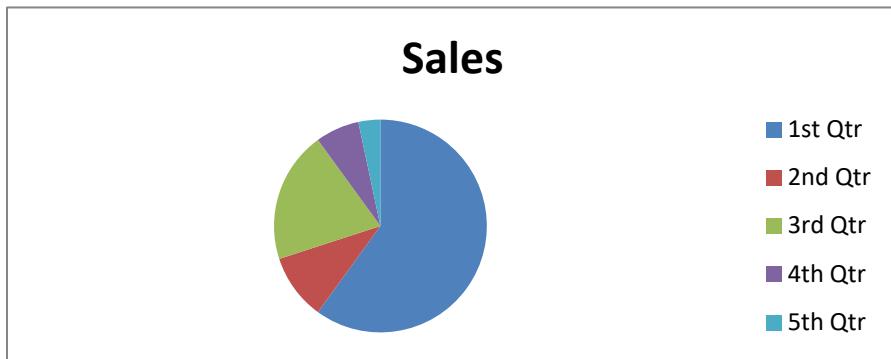
পাইচ্চি

অংকন

কৰা

হল

--

তালিকাব পৰা দেখা যায় যে বৃত্তি কৃষিৰ সংখ্যা৪৫ চৰকাৰী বেচৰকাৰিঅন্যান্য

৩.৬ দৰিদ্ৰ সীমাবেধা (BELOW PROVERTY LINE):

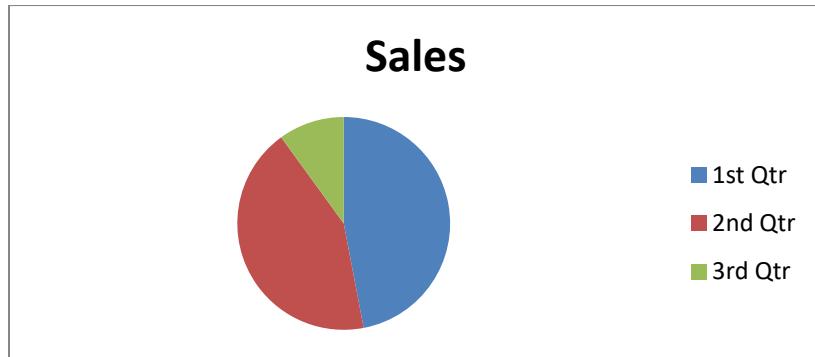
বিশ্বৰ প্ৰায় সকলো বিলাক দেশতে দৰিদ্ৰতা হল এক সামাজিক সমস্যা । দৰিদ্ৰতা হল এক সামাজিক ব্যাখি যত সমাজৰ এক শ্ৰেণীৰ লোকৰ দৈনিক জীৱনৰ নৃন্যতম সা- সুবিধা সমূহ লাভ কৰিবলৈ অসমৰ্থ হয় । কিন্তু দৈনন্দিন জীৱনৰ নৃন্যতম সা- সুবিধা সমূহ সমাজ ভেদে বেলেগ বেলেগ হয় । নিৱাচিত গাঁও কেইখনত দৰিদ্ৰ সীমাবেধাৰ তলত বহুত লোক আছে । এই দৰিদ্ৰ সীমাবেধাৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হল-

তালিকা নং৯

দৰিদ্ৰ সীমাবেধা	সংখ্যা	শতকৰা
অৰুণোদাই আচনি	১৪	৪৭ %
বৃন্দ পোখৰন	১৩	৪৩%
বিধৰা আচনি	৩	১০ %

মুঠ	৩০	১০০%
-----	----	------

তালিকা খন পাই চিত্রৰ সহায়ত দেখুওৱা হল

গতিকে ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা দেখা গল যে গাঁও কেইখনত অৰুণোদই আচনি লাভ কৰা লোকৰ সংখ্যা ,বৃদ্ধ পেঞ্চন লাভ কৰা লোকৰ সংখ্যা, আৰু বিধৰা আঁচনি লাভ কৰা লোকৰ সংখ্যা

৩.৭ শৌচাগাৰৰ অৱস্থা:(TOILET CONDITION):

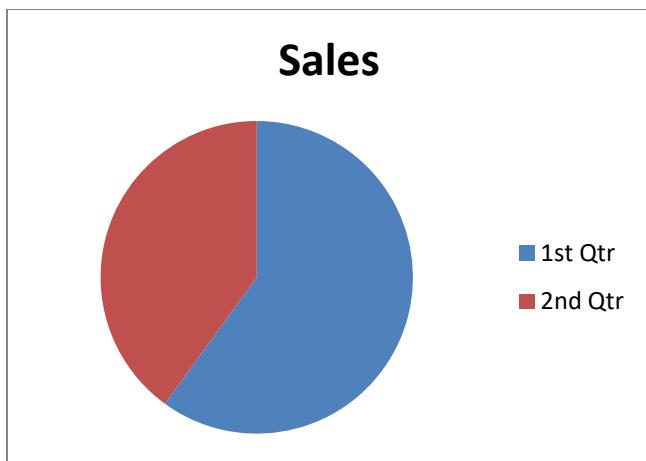
সুস্থ পৰিৱেশে মানুহৰ দেহ মন গঠন কৰে । পৰিৱেশ পৰিষ্কা হৈ থাকিবলৈ হলে শৌচাগাৰৰ ব্যৱস্থা থকাটো অত্যন্ত জৰুৰী । শৌচাগাৰে পৰিৱেশ নিকা কৰি ৰাখে লগতে বিভিন্ন ধৰনৰ বেমাৰ আজাৰৰ পৰাও হাতসাৰি থাকিব পাৰি ।

গাঁও কেইখনৰ শৌচাগাৰৰ অৱস্থাৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হল-

তালিকা ৬

শৌচাগাৰ	ঘৰৰ সংখ্যা	শতকৰা
চৰকাৰী	১২	৪০%
বেচৰকাৰী	১৮	৬০%
মুঠ	৩০	১০০%

তলত পাই চিত্র অংকন কৰা হল

ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা দেখা যায় যে গাওঁ খনৰ লোক সকলৰ চৰকাৰী শৌচাগাৰ আৰু
বেচৰকাৰী

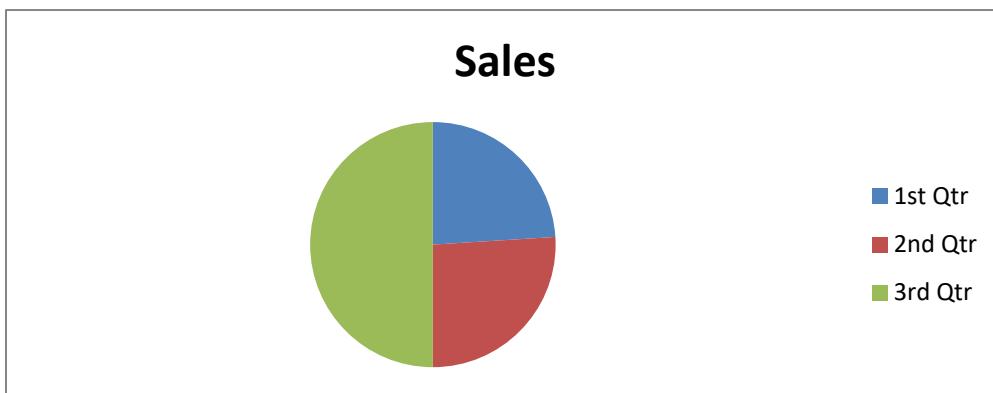
৩.৭ জনসংখ্যা (POPULATION)

জনসংখ্যা হৈছে এখন সমাজৰ আৰ্থসামাজিক দিশৰ বিকাশৰ এক প্ৰধান
কাৰক। প্ৰকল্প অধ্যয়নৰ বাবে নিৰ্বিচিত গাওঁ কেইখনৰ ভিতৰত এলেঙ্গী
গাওঁত মুঠ ৫০ ঘৰ, টেকেলা গাওঁত মুঠ ১০০ ঘৰ, বিৰিগাশায়েক গাওঁত মুঠ
১৬০ ঘৰ মানুহে বাস কৰে। গতি কে উক্ত অধ্যয়নটোৰ বাবে মুঠ হৈছে ৩১০
ঘৰ মানুহ। উক্ত গাওঁ কেইখনৰ লোকসকলৰ জনসংখ্যাৰ এখন তালিকা
প্ৰস্তুত কৰা হল।

তালিকা নং ৩

পৰিয়ালৰ সদস্যৰ সংখ্যা	সংখ্যা	শতকৰা
১ৰ পৰা ৪ লৈকে	৭	২৪%
৫ৰ পৰা ৮ লৈকে	৮	২৬%
৯ৰ পৰা ১২ লৈকে	১৫	৫০%
মুঠ	৩০	১০০%

উক্ত তালিকা খন পাই চিত্রের সহায়ত দেখুওৱা হল

গতিকে ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা দেখা গল যে ১ বছৰৰ পৰা ৪ বছৰৰ লৈকে ২৪%,
৫ৰে পৰা ৮ লৈকে ২৬% আৰু ৯ৰ পৰা ১২ লৈকে ৫০% সদস্যৰ সংখ্যা আছে।

৩.৮ শিক্ষা

শিক্ষা হৈছে মানৰ জীৱনৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ। আৰ্থসামাজিক দিশৰ অগ্রগতিৰ
মূলতেই হৈছে শিক্ষা। শিক্ষা অবিহনে কোনো ব্যক্তিয়ে সফল আৰু উজ্জ্বল
ভৱিষ্যত কামনা কৰিব নোৱাৰে।

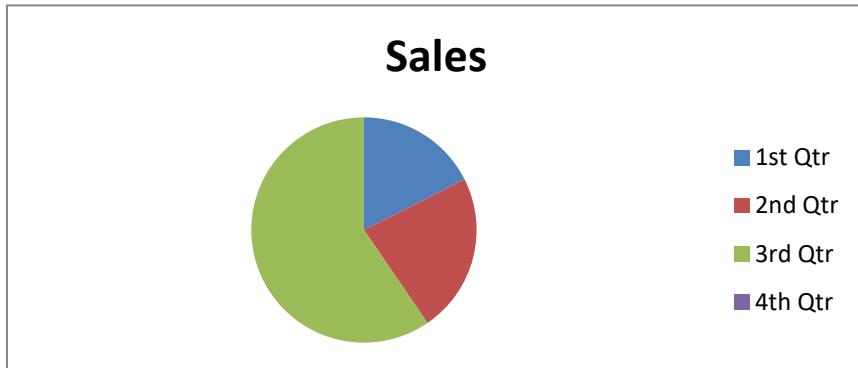
অধ্যয়নৰ বাবে যোৱা গাওঁ কেইখনৰ প্রায়বোৰ লোকেই শিক্ষিত লোকৰেই
এখন তালিকা প্রস্তুত কৰা হল

তালিকা নং ১২

শিক্ষাগত অর্হতা	ব্যক্তিৰ সংখ্যা	শতকৰা
শ্বাতক	৬	২৩%
দ্বাদশ	২	৩%
হাইস্কুল	২২	৭৪ %
প্রাথমিক/ মাধ্যমিক	০	০ %

মুঠ	৩০	১০০%
-----	----	------

ওপৰৰ তালিকাখন পাই চিত্ৰৰ সহায়ত দেখুওৱা হল

ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা দেখা গল যে শ্বাতক ২৩% দ্বাদশ ৩%, হাইস্কুল ৭৪%,
প্ৰাথমিক মাধ্যমিক ০% ।

৩.৯ চিকিৎসাৰ ব্যৱস্থা :

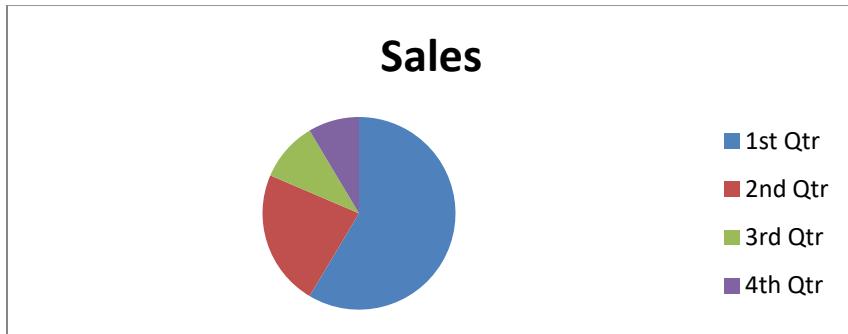
চিকিৎসা হল ব্যক্তিৰ সু-স্বাস্থ্যৰ এক প্ৰধান আহিলা । উচিত চিকিৎসাৰ
দ্বাৰা ব্যক্তিৰ দে মন সুস্থ বৰ্খা ব্যৱস্থাটোৱেই হল উন্নত চিকিৎসাৰ ব্যৱস্থা ।
নিৰাচিত গাওঁ কেইখনত পৰিয়ালৰ চিকিৎসাৰ বহু সংখ্যক লোক
চিকিৎসালয়লৈ যায় । ইয়াৰে অতি কম সংখ্যক লোকেহে ঘৰৱা আৰু অন্যান্য
হোমিওপেথিক চিকিৎসাৰ বাবে যায় । তলত গাওঁ কেইখনৰ চিকিৎসাৰ ব্যৱস্থা
সম্পর্কে তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হল

তালিকা নং ১১

চিকিৎসা	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	শতকৰা
চিকিৎসালয়	৩০	১০০%
কবিৰাজ	০	০%

হোমিও	০	০%
ঘরুরা	০	০%
মুষ্ট	৩০	১০০%

ওপৰৰ তালিখন পাই চিত্ৰৰ সহায়ত দেখুওৱা হল

গতিকে ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা দেখা গল যে গাওঁকেইখনৰ অধিক সংখ্যক লোক চিকিৎসালয়লৈ যায় ।

৩.১০ খোৱাপানীৰ উৎস

পানীয়েই প্রাণীৰ প্রাণ । পানীৰ দ্বাৰা মানুহৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয়তা সমূহ পূৰ কৰিব পৰা যায় । পানী হৈছে জীৱৰ অমূল্য সম্পদ । পানীৰ অবিহনে জীৱ জীয়াই থাকিব নোৱাৰে । পানী সদায় সীমিত পৰিমাণে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে ।

এলেক্ট্ৰো, টেকেলা গাওঁ আৰু বিৰিগাশয়েক গাওঁৰ পানীৰ উৎস চাৰি ধৰণে পোৱা যায় ।

(১) দমকল

(২) পুখুৰী

(৩) চৰকাৰী আঁচনি

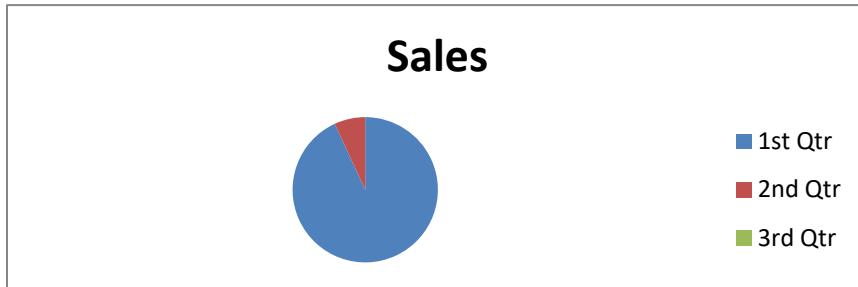
গাওঁ কেইখনৰ খোৱা পানীৰ ব্যৱস্থাত তালিকা তলত প্রস্তুত কৰা হল

পানীৰ উৎসৰ তালিকা

খোরাপানীর ব্যবস্থা	মানুহৰ ঘৰৰ সংখ্যা	শতাংশ
দমকল	২৭	৯৮%
পুখুৰী	৩	২%
চৰকাৰী আঁচনি	০	০%
মুঠ	৩০	১০০%

উক্ত তালিকাৰ পৰা দেখা গলা যে দমকল ব্যবহাৰ কৰা লোকৰ সংখ্যাই অধিক ।

তলত পাই চিত্ৰত দেখুওৱা হৈল

বাসস্থানৰ প্ৰকাৰ :

ঘৰৰ সাংগঠনিক ব্যবস্থা নিৰ্ভৰ কৰে প্ৰধানকৈ এজন ব্যক্তিৰ অৰ্থনৈতিক দিশৰ ওপৰত । উক্ত অধ্যয়নটোৱ বাবে বাবে নিৰ্বিচিত গাওঁ কেইখনৰ ভিতৰত এলেক্ট্ৰো গাওঁ, টেকেলা গাওঁতাৰু বিৰিণশায়েক গাওঁত কেঁচা - পকা দুয়োবিধ ঘৰেই দেখা যায় । ইয়াৰ প্ৰকাৰৰ বাসস্থানৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হৈল ।

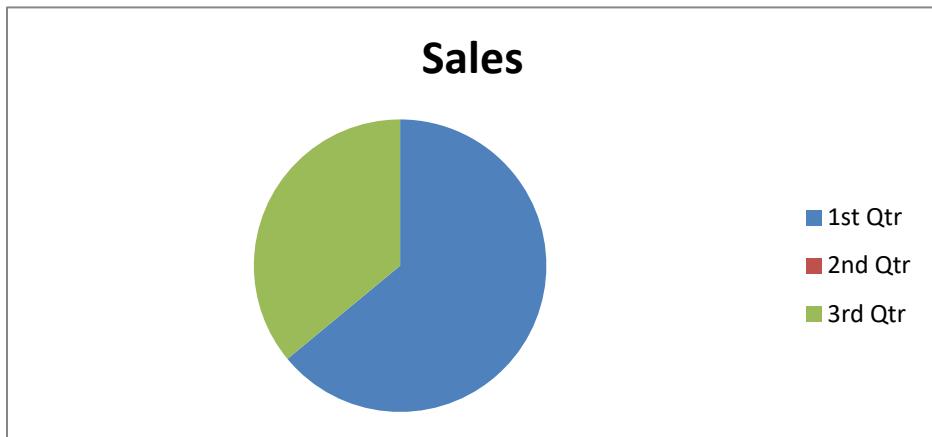
বাসস্থানৰ তালিকা

বাসস্থানৰ প্ৰকাৰ	সংখ্যা	শতকৰা
পকা	১৮	৬৪%
কেঁচা	০	০%
অন্যান্য (আধা পকা আধা কেঁচা)	১২	৩৬%

মুঠ	৩০	১০০%
-----	----	------

ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা দেখা গল যে ০০ঘৰ মানুহৰ পকা ঘৰ, ০০ ঘৰ মানুহৰ কেঁচা ঘৰ আৰু অন্যান্য ৰ (আধা পকা আধা কেঁচা)ৰ সংখ্যা ০০ ঘৰ ।

তলত পাই চিত্ৰৰ সহায়ত দেখুওৱা হল

চতুর্থ অধ্যায়

৪.০ অধ্যয়নৰ দ্বাৰা প্ৰাপ্ত প্ৰধান তথ্যসমূহ-

৪.১ অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰ হিচাপে এলেঙ্গী, টেকেলা গাঁওঁ আৰু বিৰিনাশায়েক গাঁওঁৰ বিষয়ে
দুৱাষাৰ :

অসমৰ যোৰহাট জিলাৰ তিতাবৰ মহকুমাৰ অন্তৰ্গত প্ৰসিদ্ধ হামদৈ পথাৰৰ বুকুত
অৱস্থিত গাঁওঁকেইখনৰ নামেই হৈছে এলেঙ্গী, টেকেলা গাঁওঁ আৰু বিৰিনাশায়েক গাঁওঁ।
গাঁওঁ তিনিখনৰ লোকসকলৰ আৰ্থসামাজিক জীৱনৰ শৈক্ষিক প্ৰস্থিতি সম্পর্কে জানিবৰ বাবে
তেওঁলোকৰ ওপৰত তথ্য সংগ্ৰহৰ প্ৰয়াস কৰি এই তিনি খন গাঁওঁ বাছি লৈছিলো। এই
তিনিখন গাঁওঁৰ প্ৰায় লোকসকলৰ বৃত্তি আছিলে কৃষি। তেওঁলোকৰ আৰ্থিক অৱস্থা প্ৰায়
সংখ্যক লোকৰে ভাল আছিল। গাঁওঁ তিনিখনত পকা ঘৰৰ সংখ্যা বেছি আছিল। বিদ্যুৎৰ
সুবিধা সকলো ঘৰতে আছিল। পকা শৌচাগাৰৰ ব্যৱস্থাও সকলো লোকৰ ঘৰতে দেখা
পোৱা গৈছিল লগতে দমকল, কুঁৱা আৰু পুখুৰী আছিল। গাঁওঁ কেইখনত
প্ৰাথমিক, মাধ্যমিক, উচ্চতৰ এই সকলো ধৰণৰ বিদ্যালয়ৰ ব্যৱস্থা আছিল।

এই তিনিওখন গাঁওৰ মুখিয়াল জন যথেষ্ট কমী আছিল । ইয়াৰ উপৰিও গাঁও কেইখনৰ
প্রত্যেক জন লোকে নিজৰ উপার্জনৰ পথ মোকলি কৰি লোৱা দেখা গৈছিল ।

ডক্ট অধ্যয়নটোৱ পৰা দেখা গল যে গাঁও কেইখনৰ প্ৰায় সংখ্যক লোকেই মধ্যবৃত্ত
শ্ৰেণীৰ ।

পঞ্চম অধ্যায়

৫.০ পুনঃঅধ্যয়নৰ পৰামৰ্শ

উক্ত প্ৰকল্পটি অধ্যয়ন কৰি অনুসন্ধানকাৰী জনে গাওঁ কেইখনৰ অৰ্থনৈতিক, শৈক্ষিক আৰু সামাজিক দিশটোৱ বিষয়ে জানিবৰ বাবে সক্ষম হৈছে। দেখিবলৈ পোৱামতে গাওঁকেইখনৰ অৰ্থনৈতিক ভাৱে স্বারলাম্বী আৰু আয়নিৰ্ভৰশীল হবৰ বাবে বহু সংখ্যক মহিলাই পঞ্চপালন, শিপিজী আৰু চাহ বাগিচাত কৰ্মৰত হৈছে। শিক্ষাৰ দিশৰ পৰা গাওঁ কেইখনত যাতায়ত যোগাযোগৰ সমস্যা আছে যদিও উচ্চ শিক্ষিত হবৰ বাবে বহু লোকে উৎসাহ উদ্দিপনা লগতে বিভন্ন সৰু- ডাঙৰ প্ৰতিষ্ঠান সমূহ গঢ় দি শিক্ষাৰ বাবে লাগতিয়াল তথ্য প্ৰদান কৰিছে। অধ্যয়নৰ বাবে গাওঁ কেইখনত দেখা পোৱা কিছুমান সমস্যা আৰু সমাধানৰ হেতু কিছুমান পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব লাগিব আৰু উপযুক্ত পৰামৰ্শৰ ব্যৱস্থা লব লাগিব। এই সমূহ তলত উল্লেখ কৰা হল।-

- (১) গাওঁৰ নিৰন্তৰ সকলৰ সংস্থাপন ব্যৱস্থাৰ বাবে সৰু-সুৰা উদ্যোগ তথা অন্যান্য কৃষিজীৱী কৰ্মত উৎসাহিত হবৰ বাবে অনুপ্ৰেৰণা যোগান লাগিব।
- (২) উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে লৰা-ছোৱালী বিলাকক বিদ্যালয়ত আকৰ্ষণীয় পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰি যাতায়ত যোগাযোগৰ পথ সুচল কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত গাওঁৰ ব্যক্তিসকল আৰু চৰকাৰ দুয়োৰে ভূমিকা থাকিব লাগিব।
- (৩) গাওঁ কেইখন সামাজিক দিশৰ পৰা আগৰাঢ়া যদিও লোক সকলৰ সৃজনী প্ৰতিভা বিকাশৰ বাবে একোখনকৈ মঢ়ও গঢ় দি তুলিব লাগিব।
- (৪) পাৰিপার্শ্বিক অৱস্থা সম্পর্কে অধ্যয়ন কৰি পোৱা গৈছিল যে তেওঁলোকে যোবিলাক জাৰৰ পেলাই সেই বিলাকেৰে সাৰ প্ৰস্তুত কৰি খেতিত প্ৰয়োগ কৰে। যিহেতু এই সাৰ ঘৰতে প্ৰস্তুত কৰা হয়। সেয়ে এই বিলাক বিক্ৰি কৰিও তেওঁলোকে জীৱিকাৰ পথ মুকলি কৰি লব পাৰিব।

৫.১ সামৰণি :

সামৰণিত ইয়াকে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে গাঁও অঞ্চলৰ মানুগৰ জনসংখ্যা গাথনিৰ ওপৰত অধ্যয়ন কৰিবলৈ গৈ গাঁও কেইখনৰ জনসংখ্যা পুৰুষ মহিলাৰ অনুপাত জানিব পৰা গল । ইয়াৰোপৰি তিনিখন গাঁওৰ ধৰ্মীয় ভিত্তিক আৰু জনসংখ্যাৰ বিষয়েও জানিব পৰা গল ।

নিবাচিত গাঁও তিনি খনৰ এলেঙ্গীৰ জনসংখ্যা টেকেলা গাঁও আৰু বিৰিগাশায়েকৰ ১৭১৮ জন মানুহে বসবাস কৰে । তিনিখন গাঁওৰে লোক সকল হিন্দু ধৰ্মালম্বী আৰু প্রতেক ঘৰ মানুহেই কৃষিৰ লগত জড়িত । ইয়াৰ ভিতৰত মধ্যবৃত্ত শ্ৰেণীৰ লোক আটাইতকৈ বেছি পৰিমাণে দেখা গৈছিল ।

নিবাচিত গাঁও তিনিখনত পানীৰ যোগান নিয়মিত ভাৱে আছে । গাঁও খোৱাপানীৰ কোনো ধৰণৰ সমস্যা দেখা পোৱা নগল । তেওঁলোকে খোৱাপানীৰ বাবে দমকল, পুখুৰী ইত্যাদি ব্যৱহাৰ কৰে ।

এই অধ্যয়নত সময়ৰ অভাৱ হোৱাৰ বাবে নিবাচিত তিনিখন গাঁওৰ পড়া ৩০ ঘৰকৈ পৰিয়াল নিৰাচিত কৰা হৈছিল । সেয়েহে প্রত্যেক গাঁওঁ ১০ ঘৰৰ পৰা তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল । যিহেতু অধ্যয়নৰ বাবে গোটেই কেইঘৰ মানুহ সামৰি লোৱা সম্ভৱ নহয় সেয়েহে অধ্যয়নৰ গুপ্ত তথ্যসমূহ গোটেই গাঁওখনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহ'বও পাৰে ।